

ОСОБЛИВОСТІ РОЗПОДІЛУ ПРИБУТКУ ДОЧІРНЬОГО ПІДПРИЄМСТВА

Бригадир Анна Володимирівна,

здобувач вищої освіти спеціальності 071 Облік і оподаткування
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна

Тушницька Софія Мар'янівна,

здобувач вищої освіти спеціальності 071 Облік і оподаткування
Львівський національний університет імені Івана Франка
м. Львів, Україна

Анотація: наведено особливості та вимоги до розподілу та обліку прибутку дочірнього підприємства за напрямом нарахування дивідендів засновнику (материнському підприємству)

Ключові слова: чистий прибуток, розподіл, дивіденди, дочірнє підприємство, материнське підприємство, облік

Кожен суб'єкт господарювання функціонує заради отримання прибутку, тому особливості його формування та розподілу посідають важливе місце в організації діяльності підприємства та в обліковому процесі. Питання формування і розподілу прибутку є темою наукових досліджень з боку організації, юридичного та облікового забезпечення значного кола вчених та практиків. Водночас, розподіл прибутку дочірніх підприємств потребує більш детального дослідження, враховуючи їхні особливості створення та функціонування.

Дочірні підприємства, як рівноправні суб'єкти господарювання, мають певні особливості в розподілі прибутку, оскільки є пов'язаними з материнським підприємством і відповідно до Господарського кодексу України знаходиться під контролем материнського підприємства [1]. Одночасно, відповідно до П(С)БО 19 «Об'єднання підприємств», під контролем розуміють вирішальний вплив на фінансову, господарську та комерційну політику підприємства з метою отримання вигід від його діяльності [2]. До того ж, дочірнє підприємство – це підприємство, яке має єдиного засновника. Все вищезазначене впливає на організаційно-облікові особливості розподілу прибутку як дочірнього, так і материнського підприємства.

Так, для материнського підприємства чистий прибуток дочірнього підприємства – це дохід від інвестиції, які було здійснено під час створення такого підприємства. Взагалі напрямами розподілу прибутку за НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» є виплата власникам дивідендів, поповнення зареєстрованого капіталу, створення та (або) поповнення резервного капіталу [3]. Розглянемо облікові особливості першого напряму – виплату дивідендів засновнику.

Відображення чистого прибутку відображається кореспонденцією Дт 79 Кт 441 на суму чистого прибутку. І одночасно, у материнського підприємства мають бути відображені інвестиційні доходи на цю суму. Для виплати дивідендів має бути рішення засновника (протокол зборів засновників материнського підприємства). Є можливість розподілити за цим напрямом весь чистий прибуток, якщо інше не передбачене законодавством і статутом, а також частину.

Якщо є таке рішення щодо нарахування дивідендів, то в обліку має бути проведення Дт 441 Кт 443 з використання прибутку на суму, яка зазначена у протоколі та безпосередньо датою протоколу. Нарахування дивідендів засновнику, юридичній особі, на суму, яка зазначена в протоколі, та датою протоколу в обліку має бути відображеним кореспонденцією рахунків Дт 443 Кт 671. Перерахунок суми дивідендів материнському підприємству, яка зазначена в протоколі, – Дт 671 Кт 311.

Розподілити чистий прибуток дочірнього підприємства на нарахування дивідендів засновнику можна і за попередні роки, якщо цього не робилося, але необхідно скоригувати фінансову звітність. Коригування податкової звітності не відбуватиметься, якщо дочірнє підприємство на загальній системі оподаткування, а материнське – на єдиному податку. За такої умови та враховуючи те, що засновник – це юридична особа, не нараховуються податки на дивіденди. В іншому випадку це тягне за собою податкові наслідки.

Розподілити прибуток на створення та (або) поповнення резервного капіталу, а також на поповнення статутного капіталу дочірнього підприємства також є можливим. Основними вимогами є рішення засновника з конкретним зазначенням суми операцій та відображенням у власному бухгалтерському обліку.

Список використаних джерел

1. Господарський кодекс України: кодекс України від 16 січня 2003 року № 436-IV; станом на 22 лютого 2024 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>.
2. Об'єднання підприємств : Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 від 07.07.1999 р. №163; станом на 12 січня 2023 р.. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0499-99#Text>.
3. Загальні вимоги до фінансової звітності : Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 від 07.02.2013 р. №73; станом на 07 листопада 2023 р.. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>

Abstract: *features and requirements for the distribution and accounting of the subsidiary's profit according to the direction of accrual of dividends to the founder (parent company).*

Key words: *net income, distribution, dividends, subsidiary, parent, accounting.*

Науковий керівник: Чебан Ю.Ю.,

*канд. екон. наук, доцент, доцент,
кафедри обліку і оподаткування*

Миколаївський національний аграрний університет